

کتاب سیاه | ۱

درباره نظریه دیدگاه فمینیستی

نانسی هارتسود
روزبه آقاجری

کتاب سیاه | ۱

درباره نظریه دیدگاه فمینیستی

نانسی هارتسوک

روزبه آقاجری

ویراستار: سارا اسکندری

سرنام: هارتسوک، نانسی سی. ام. ۱۹۴۳ - ۲۰۱۵ م.

Hartsock, Nancy C. M

عنوان: دیدگاه فمینیستی / نانسی هارتسوک [مترجم: روزبه آقاجری؛ ویراستار: سارا اسکندری]

مشخصات نشر: تهران: خرد سرخ، ۱۳۹۶.

نوع کتاب: کتاب سیاه / دبیر مجموعه رضا اسکندری: ۱.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۲۱۳-۱-۲

وضعیت فهرست نویسی: فلیبا

موضوع: فمینیسم — نگرش‌ها

Feminist theory

موضوع: مارکسیسم

Marxism

سرنام: آقاجری، روزبه، ۱۳۵۹ - مترجم

موضوع: اسکندری، رضا

نام: هاردینگ، ساندرا جی. ۱۹۴۵ - م.

نام: آقاجری، روزبه، ۱۳۹۶ - مترجم

Harding, Sandra C

رده بندی کتاب: ۱۱۹۰/۱۱۹۰

رده بندی: ۳۰۵/۳۰۵

مارک: ۲۴

دبیر مجموعه: رضا اسکندری

مدیر هنری: بهروز گرگین

چاپ اول: تهران: ۱۳۹۶.

کلیه حقوق مادی برای ناشر محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۲۱۳-۱-۲

کتاب سیاه:

1

۱. کوتاه است.

۲. در موضعی انتقادی نسبت به نظم اقتصاد سیاسی موجود قرار دارد.

۳. موضوعات خود را در سپهر اقتصاد سیاسی، یا به بیانی آکادمیک «علوم انسانی»، طرح و تعریف می‌کند.

۴. نه تنها در جستجوی صلاح، پنهان‌سازی یا ترمیم شکاف‌ها نیست، که در مقابل، بر تعارضات انگشت می‌گذارد.

۵. محدودیت‌هایی چون حجم کتاب، شناختگی یا ناشناختگی مولف و مخاطب، بر انتخاب و انتشار متون تأثیرگذار نیست.

تقدیم به زنان و مردانِ کارگر

و به ناسی هارتسوک

مقدمه

آثار فمینیست‌هایی که خدا را متعلق به رویکرد دیدگاه فمینیستی می‌دانند، به‌شکل پراکنده به فارسی درآمده است. وضع بسط و شرح نظریات آنها نیز همین‌گونه است. گویا صرفاً بنا به کمالاتی گذرا به آثار پایه‌ای این نظریه‌پردازان توجه شده است. به هر حال، اینجا و آنجا می‌توان به آثاری ترجمه‌ای یا تألیفی اشاره کرد که می‌توانند

زمینه آشنایی با این نظریه را فراهم کنند. یکی از مقالات کتاب **مدرنیسم و پسامدرنیسم** (نشر نی، ۱۳۸۱) با عنوان **از تجربه‌گرایی فمینیستی تا شناخت‌شناسی‌های دارای دیدگاه فمینیستی** در واقع فصل ششم از کتاب مهم ساندرا هاردینگ با عنوان **مسئله علم در فمینیسم** است؛ کتابی با عنوان **معرفت‌شناسی فمینیستی** از دیدگاه اندامار تین آکوف (انتشارات روشنگران و مطالعات زنان، ۱۳۹۱) به قلم مریم روایی به چاپ رسیده است که به نظرات آکوف می‌پردازد؛ فصلی از کتاب **زنان و نظریه اجتماعی و سیاسی** (سرگسار، ۱۳۸۹) نوشته جانیس مک‌لافین با ترجمه حمید اسدپیرزاده به نظریه دیدگاه می‌پردازد؛ پایان‌نامه مریم نصر به‌تمامی به نظرات ساندرا هاردینگ اختصاص یافته است؛ کتابی از دانا هاروی با ترجمه امین قضایی به چاپ رسیده است و نمونه‌های دیگری

که اینجا و آنجا سهمی در شناساندن این نظریه داشته‌اند. اما با وجود این آثار، هنوز متن‌های پایه‌ای بسیاری از متفکران این نظریه به فارسی درنیامده‌اند. مقالاتی که در کتاب **کشف واقعیت**^۱ گردآمده‌اند، اهمیتی اساسی دارند که همبست مقاله نانسی هارتسوک هم از میان آنها برگزیده شده است. یا کتاب **نظریه دیدگاه فمینیستی**^۲ که مجموعه‌ای از مقالات بسیار مهم درباره این نظریه است و به دست‌سازاندا هاردینگ ویراستاری شده به هر حال، قصد من از ترجمه این مقاله مشهور اثرگذار نانسی هارتسوک سهم‌شدن در شناساندن متن‌های پایه‌ای نظریه دیدگاه به خوانندگان فارسی‌زبان است. میان همه این متن‌ها و نوشته‌ها، مقاله هارتسوک که از نظر استدلالی و چه از نظر تاریخی راهگسا و

۱ discovering reality

۲ The Feminist Standpoint Theory Reader

درباره نظریه دیدگاه فمینیستی

پیشتر بوده است. کار هارتسوک اهمیتی تام برای فهم چارچوب نظری نظریه دیدگاه دارد. هارتسوک، به خاطر کارهای برجسته‌اش در معرفت‌شناسی و نظریه دیدگاه و ادغام آن با نظریه‌های ملانی کلاین درباره روان‌کاوی و بحران ادیبی شناخته می‌شود. نظریه دیدگاه او همان‌طور که در این مقاله آمده است، از این هسته نظری مارکسیستی برآمده است که پرولتاریا دارای چشم‌انداز متمایزی نسبت به روابط اجتماعی است که دستیابی او را به حقیقت سرکشی کند و چنین چشم‌اندازی برآمده از جهان واقعی و شرایطی است که او در آنها قرار دارد. او همین منظر یا دیدگاه یا چشم‌انداز متمایز را به زنان نسبت می‌دهد و می‌کوشد از طریق واکاوی شرایط واقعی و جهانی که زنان در آن می‌بالند و به آن تداوم می‌بخشند، و جبر چنین دیدگاه متمایز و «نزدیک‌تر به حقیقت»ی را اثبات کند. نوشته‌ای را که به دنبال مقاله هارتسوک

آورده‌ام، درواقع شرح و بسط استدلال‌هایی است که نظریه دیدگاه از طریق آنها خود را متمایز می‌کند. امیدوارم این نوشته بتواند تا حدی زمینه و زمانه نظریه دیدگاه را بنمایاند و به کار آید.

در آخر، مقاله‌ای تألیفی را افزوده‌ام که برخی سوالات نظریه دیدگاه فمینیستی را برجسته می‌کند و در آن کوشیده‌ام که بیش از همه، رابطه آن با تجربه‌گویی فمینیستی را در مرکز توجه قرار دهم.^۳

در پی خبری کامل، من از نوروز ۱۳۹۴، پیامی را برای نویسنده فرستادم تا از او برای ترجمه این مقاله اجازه بگیرم. در کمال شگفتی، فریدم که ناسی هارتسوک در آخر اسفند سال پیش از آن (۲۸ اسفند ۱۳۹۳ و ۱۹ مارس ۲۰۱۵) درگذشته است، به هر حال، ترجمه این اثر را به او تقدیم

۳ هم این ترجمه و هم آن مقاله پیش از این در سایت «پروبلماتیکا» منتشر شده‌اند.

می‌کنم که دستاوردهای نظریش نه تنها برای نظریه و جنبش بین‌المللی فمینیستی اهمیتی فوق‌العاده داشته بلکه فکر می‌کنم می‌تواند اثری ماندگار بر جنبش زنان در ایران داشته باشد و پایه نظری قدرتمندی برای آن فراهم کند. بیدوارم - هم‌چنان که او خود تأکید بسیار داشت - نزد ما این مقاله، بتواند اهمیت و اولویت یکتای زندگی و بزرگ نشان دهد.

ر.آ.

مهر خرداد ۱۳۹۴